

Ду Цзі Лун,
аспірант кафедри музичного мистецтва і хореографії,
Олена Адольфівна Мамікіна,
старший викладач кафедри теорії музики і вокалу,
Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського,
вул. Фонтанська дорога, 4, м. Одеса, Україна

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ОПТИМІЗАЦІЇ ОСОБИСТІСНОГО СТАНОВЛЕННЯ ШКОЛЯРІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ У ПРОЦЕСІ ЗАНЯТЬ ЕСТРАДНИМ СПІВОМ

У статті обґрунтовано педагогічні умови особистісного розвитку школярів молодших класів в умовах їх навчання естрадного співу: залучення учнів до занять на основі ідей ампліфікації, врахування вікових особливостей та інтересів дітей, збагачення їхнього художньо-творчого досвіду; критичний добір репертуару; встановлення змістових зв'язків із родиною. Схарактеризовано методичку естрадно-вокальних занять, побудовану на застосуванні рухово-ритмових вправ, рольових ігор, ансамблевому музикуванні, творчих завданнях на розвиток артистизму й сценічної культури. Обґрунтовано критерії добору репертуару: відповідність віковим особливостям сприйняття учнів; художня цінність музичного і поетичного тексту; різноманітність емоційних станів і образів, які розкриваються в піснях. Визначено подальші перспективи вдосконалення методички, спрямовані на зняття перенапруги і тривожності у дітей, збереження їх природності і щирості в умовах сценічно-співочої діяльності.

Ключові слова: *учні молодших класів, естрадний спів, особистісний розвиток, педагогічні умови.*

Постановка проблеми. Спів відіграє важливу роль у житті суспільства, він є одним з найбільш демократичних, доступних широкому колу аматорів видів мистецтва. Включення дітей у співочу діяльність відіграє незамінну роль в їхньому духовному, моральному, культурному та музично-естетичному розвитку, тому від того, яким чином відбувається вокальне виховання в молодшому шкільному віці, в значній мірі залежить їх особистісно-художнє становлення, розвиток музичних здібностей та здатність до активного музикування в подальшому житті.

Як свідчать дослідження науковців, з давніх-давен залучення дітей до співу відбувалося стихійно, у процесі родинного музикування, відбуваючись у дитячому фольклорному мистецтві, який відповідав природним інтересам дітей, особливостям їх світосприйняття й життєдіяльності [5]. Завдяки цьому накопичувався цікавий та різноманітний дитячий репертуар: пісні-забавлянки, лічилки, дражнилки, дитячі ігри-хороводи, коліскові тощо.

Розвивалися і традиції навчання дітей хорового співу в лоні православного віросповідання: найбільш обдарованих хлопчаків заохочували до участі у церковному хорі, літургійному дійстві, тим самим залучаючи до скарбниць духовного мистецтва, глибоких музичних традицій. Участь у хоровому співі сприяла не тільки духовному, музичному, співочому розвитку дітей, а й засвоєнню марально-етичних норм, вихованню в них оцінного ставлення, вимогливості до своєї співочої діяльності.

З початку XIX століття, з посиленням інтересу наукової спільноти до дитинства як до самоцінного, а не підготовчого періоду в житті особистості, все більше уваги приділяється світу почуттів, думок, інтересів дітей дошкільного та молодшого шкільного ві-

ку, що відбивається у створенні спеціальної літератури, поезії про дітей і для дітей, у появі інструментальних, хорових та пісенних творів професійних композиторів, написаних з урахуванням дитячих інтересів і виконавських можливостей.

Починаючи з кінця минулого-початку нинішнього століття, з розвитком сучасної мистецько-розважальної індустрії, все більшої популярності набуває розважально-музичне мистецтво, а з цим – все більш активним стає залучення до участі в шоу-телепередачах, естрадних конкурсах, співочих змаганнях і школярів молодшого шкільного віку. Так, з 90-х років стало традиційним проведення українських дитячих фестивалів поп-музики, зокрема, «Фант-лото «Надія», «Крок до зірок», «Веселлад» тощо.

В останні десятиріччя запроваджуються масштабні європейські та світові дитячі конкурси, як-от: «Дитяча Євро-пісня», конкурс з караоке для дітей – «Karaoke World Championships» тощо. Все це стимулювало потяг дітей до участі у публічній співочо-виконавській діяльності та активність, а їхніх батьків спонукало до залучення дітей до систематичних занять естрадним вокалом. У зв'язку з цим надзвичайної популярності набули організація гуртків дитячого естрадного вокалу при школах та центрах естетичного виховання, відкриття естрадно-вокальних відділень у дитячих музичних школах тощо.

Натомість, питання методики залучення до занять естрадним співом учнів молодшого шкільного віку до цього часу не стали предметом спеціального дослідження, що свідчить про наявність протиріччя між потребами реальної дійсності та науково-методичним забезпеченням його успішного розв'язання.

Аналіз останніх досліджень. Питанням вокального та вокально-хорового розвитку дітей психолого-

педагогічна наука стала приділяти увагу на початку ХХ століття з розвитком системи шкільної музичної освіти та розповсюдженням дитячого хорового співу. Особливу увагу залученню школярів до співочої діяльності приділили такі вчені, як В. Багадуров, І. Левідов, Т. Овчиннікова, Н. Орлов, С. Ржевкін, Е. Рудакова та багато інших. У їх дослідженнях всебічно розглядаються особливості анатомії співочого апарату дітей різного віку, питання розвитку музичних здібностей школярів у процесі навчання співу, методи виявлення природних регістрових та тембрових якостей голосу, всебічного розвитку вокальних здібностей юних музикантів. Відтак, в цей період закладається основа науково обгрунтованої методики навчання співу, побудованої на засадах гігієни й охорони дитячого голосу.

Предметом особливої уваги прищеплення навичок постановки голосу стає в руслі підготовки дітей до колективних, хорових форм співочого виконавства (Д. Огороднов, Р. Вейс, Г. Струве, Г. Соколов, Г. Стулова та ін.). У їхніх працях висвітлюються питання вироблення здатності дітей до інтонаційно точного, виразного співу, прищеплення їм навичок ансамблевого та хорового виконавства.

У новому тисячолітті, у зв'язку із посиленням інтересу школярів та їхніх батьків до навчання дітей естрадного співу, в педагогічному середовищі виникає певне занепокоєння тим, що одностороннє захоплення дітей музикою естрадно-розважального жанру, раннє залучення до атмосфери шоу-бізнесу здійснюють негативний вплив на становлення особистості дітей, збіднюють їхні музичні й творчі інтереси, знижують питому вагу впливу на їхній внутрішній світ художньо цінного й духовно багатого народного, класичного мистецтва [5].

Про це свідчать дослідження науковців, зокрема А. Болгарського, Б. Бриліна, В. Дряпіки, О. Сапожник, які зазначають, що у сучасних школярів домінує інтерес до навчання естрадного співу, а в цілому саме розважальні жанри відіграють все більш суттєву роль у їхньому житті та ціннісних орієнтаціях [2, 6]. У результаті, існує реальна загроза тому, що це призведе, за висловом Дж. Белла, до посилення «культурного авітамінозу» в суспільстві.

Усвідомлення складності становища та необхідність науково-педагогічного осмислення сутності емпірично створеної методики занять естрадним співом, розуміння важливості забезпечення її позитивного впливу на співаків зумовили активне дослідження ланцюга важливих питань, пов'язаних з оволодінням мистецтва естрадного співу. Так, досліджуються етапи формування культури виконання популярної вокальної музики (Л. Каменецька), особливості молодіжної субкультури та її роль у життєдіяльності шкільної молоді (В. Пушкар, І. Салтанович), висвітлюються методичні засади формування естрадно-співацьких навичок (Л. Рапацька, Л. Сьоміна, Г. Шостак, А. Пронін) та способи формування специфічних тех-

нічних прийомів, типових для сучасного естрадного вокалу (Є. Белоброва, І. Ісаєва, І. Новікова, Л. Макуорт, А. Карягина), аналізуються способи подолання сценічного хвилювання учнів, що навчаються естрадного співу (А. Сухомлинова), методики, побудовані на застосуванні інноваційних форм і методів навчання у процесі занять вокально-естрадним мистецтвом (О. Карвацька) тощо.

Натомість, в зазначених працях увага, як правило, приділяється підлітковому та старшому шкільному періоду; питання залучення до естрадного співу молодших школярів на цей час ще не стали об'єктом спеціального наукового дослідження.

Мета статті – обгрунтування педагогічних умов, за яких заняття школярів молодших класів естрадним співом сприятимуть збагаченню їхнього внутрішнього світу, вихованню художнього-ціннісного світосприйняття, позитивних особистісних якостей та успішному формуванню співочо-виконавських навичок.

Виклад основного матеріалу. Молодший шкільний вік психологи вважають сенситивним для формування основ соціально-значущих та індивідуально-особистісних властивостей дітей, їхнього світосприйняття, самосвідомості, стилю поведінки й комунікації. Отже, для музичної педагогіки важливим є питання, яким чином належить будувати процес занять естрадним співом школярів молодшого віку, щоб мінімізувати негативні впливи та оптимально використати участь дітей у цих заняттях задля сприяння їх всебічному особистісному, духовному, художньому, нарешті – співацькому розвитку.

Під оптимальністю розуміємо досягнення найвищих результатів за умов цілеспрямованості педагогічних дій, економії навчального часу. Отже, оптимальним для занять естрадним співом з погляду їхнього впливу на особистісне становлення учнів молодших класів будемо вважати таку організацію занять, яка забезпечить ефективний педагогічний вплив на становлення особистості учнів молодших класів з найбільшою корисністю для їхнього морального, естетичного, музичного й співочого розвитку за мінімальних затрат навчального часу й недопущення психологічного й фізичного перенавантаження дітей.

У вирішенні поставленого питання важливим є забезпечення належних педагогічних умов, за яких буде враховано зазначену мету й способи організації занять з естрадного співу та забезпечено успішність занять естрадним вокалом дітей молодшого шкільного віку.

У визначенні завдань сприяння особистісному становленню дітей виходимо із визначення М. Каганом способів взаємодії особистості із дійсністю на засадах встановлення суб'єкт-суб'єктних відносин, у які включається індивід [4].

Отже, розглядаємо особистісні прояви у трьох аспектах:

– у зв'язках суб'єкта й об'єкта (пізнання об'єктивно існуючої дійсності – світу музичного мистецтва, способів його відтворення тощо);

– у суб'єкт-суб'єктних відносинах, які розкриваються у стилі спілкування, взаємному ставленні учнів до свого оточення;

– у зверненні суб'єкта до самого себе, відбитого в його самосвідомості, рефлексії, самооцінці, потребі в самореалізації тощо.

У вирішенні поставлених питань *першою педагогічною умовою* обрано відповідність змісту занять віковим особливостям сприйняття та особистісного становлення дітей молодшого шкільного віку. У вирішенні цього питання виходимо з теорії ампліфікації А. Запорожця, який протиставив штучній акселерації, тобто ідеї раннього інтелектуального розвитку дітей, їх форсованому навчанню, теорію ампліфікації, яка розуміється як створення умов для всебічного збагачення вражень, досвіду специфічно-ігрових, художніх, практичних форм діяльності, становленню тих психічних властивостей і якостей, для яких відповідний віковий період є сенситивним [3].

Ідеї ампліфікації набувають особливого значення у сфері навчання учнів молодшого шкільного віку естрадного співу у зв'язку з тим, що значною мірою цей процес будується як просте наслідування світовим «зіркам» естрадного мистецтва, їх репертуару, манерам, зовнішньому вигляду, далекому від щирості й природності дитячого віку, а з цим – і передчасне залучення до світу дорослих почуттів і переживань, власне – до скорочення дитинства.

На важливості збереження самоцінного дитячого світу, надання учням можливості поступово досягати зрілості, опанувати багатством духовної і матеріальної культури, створеної суспільством, засовати норми поведінки, стосунків, моральних якостей, наголошували Л. Виготський, Г. Костюк, С. Рубінштейн, Д. Ельконін та інші науковці, протиставляючи таке розуміння теорії біхевіоризму, відповідно до якої розвиток отожднюється з навчанням, заперечується якісна своєрідність вікових періодів розвитку особистості, специфічне значення різних етапів онтогенезу для її загального формування.

Натомість сучасні дослідження свідчать про те, що стимуляція ефективності раннього навчання вимагає суворого обліку психофізіологічних особливостей дитини. Отримані наукові дані підтверджують, що прискорений темп розвитку дітей коштує їм значних нервово-психічних, моральних витрат, нерідко призводить до небезпечного перевантаження, перенапруження, нервового роздратування, розвитку негативних рис у поведінці й спілкуванні. З цього погляду ідеї А. Запорожця залишаються особливо актуальними, особливо, якщо у батьків школяра є завищені амбіції, спонукання дітей до постійних творчих досягнень, визнання прилюдного успіху. У цьому випадку заняття стають джерелом негативного впливу на психічний розвиток дітей, формують в них завищені притягання, самооцінку або, навпаки, породжують у них відчуття невдоволення собою і світом, заздрісне, недобррозичливе ставлення до більш успішних «конкурентів» тощо.

Велику роль у цьому має відігравати встановлення особливого психологічного клімату на заняттях, що зумовило його встановлення *другою педагогічною умовою сприяння* позитивному впливу занять естрадним співом на особистісне виховання учнів молодших класів.

У її створенні важливими вважаємо, по-перше, встановлення довірливої, взаємно-добррозичливої, творчої атмосфери занять, чому має сприяти і «теплий» емоційно-позитивний тон звертання вчителя до своїх вихованців; по-друге – залучення юних співаків до сумісного (ансамблевого) музикування й різних форм творчого спілкування, що сприяє їх спонуканню до взаємоповаги, співчуття й порозуміння. Спільна мета – досягнення сумісного художнього результату з необхідністю ставить перед юними співаками завдання навчатися спільним, узгодженим діям, стимулює їх вміння «домовлятися», допомагати один одному, засвоювати стиль кооперативного спілкування, проявляти чутливість, здатність до емпатії, співпереживання.

Важливим аспектом такого виховання є засвоєння соціально-позитивного стилю взаємної оцінки, побудованої на засадах прояву поваги та визнання переваг інших співаків, застосування спеціально вироблених (сумісно зі школярами) правил і норм критичного самоаналізу, наприклад, «правило двох зірок», яке полягає у тому, що тільки після визначення двох позитивних ознак можна висловити побажання іншому виконавцю щось покращити у своєму співі.

Ураховуючи важливість всебічного культурного, художнього, спеціально-музичного та загального (розумового, емоційного, вольового) розвитку дітей, на тлі яких досягається висока якість виконавської діяльності, *третьою педагогічною умовою* вважаємо цілеспрямоване включення учнів у широкий спектр мистецьких вражень, формування у них здатності до сприйняття художнього змісту та образності поетичного тексту пісень, творів із суміжних видів мистецтва, зв'язаних із їх змістом.

Шляхами забезпечення цієї умови є заохочення учнів до відвідування виставок живопису, дитячих малюнків, відвідування ними музичних концертів однолітків, на яких виконуються твори різних стилів. Проведення паралелей та порівнянь естрадної та класичної музики має сприяти розширенню кругозору, музичній обізнаності дітей, вихованню в них музичного смаку, збагаченню світу емоційно-художніх переживань та їх втіленню у співочому виконавстві.

У забезпеченні позитивного впливу занять естрадним співом на особистість школярів велику роль відіграє властивість музичного мистецтва впливати на емоційно-почуттєву сферу співака, переживання ним художньо-образного змісту, закладеного у творі. Відтак, важливими є якісні характеристики репертуару та виховання ціннісного ставлення учнів до його мистецької та змістово-поетичної якості [1, 6].

Розуміння значущості цих факторів зумовило визначення оптимального добору репертуару *третьою педагогічною умовою* успішного виховання школярів

у процесі їх занять естрадним співом. Його основу мають складати, за нашими уявленнями, дитячі пісні, різноманітні за характером, жанром, систематизовані за рівнем складності за такими ознаками, як-от:

- коло художніх емоцій, які розкриваються в пісні;
- інтонаційна основа мелодії (ладова, метроритмова, артикуляційна), яка ставить перед юним виконавцем ланцюг завдань вокально-технічного характеру;
- завдання на артистизм, які виникають у процесі втілення музичного образу.

Головними критеріями у їх доборі мають бути відповідність віковим особливостям і природним інтересам школярів молодших класів, музично-художня цінність обраних творів та їх доступність за рівнем складності вокального виконання [1].

Четверта педагогічна умова визначена з врахуванням того, що діти молодших класів схильні до конформності, вони здебільшого з повагою ставляться до дорослих та батьків. Отже, на шляху їх особистісного розвитку значну роль має відігравати налагодження міцного й постійного зв'язку з родиною, єдність настанов у визначенні мети занять учня естрадним співом, усвідомлення особистісного становлення дитини як їх головної, «далекої», за визначенням А. Макаренка, мети.

Ураховуючи те, що точка зору батьків далеко не завжди співпадає з педагогічною метою, важливо застосовувати арсенал аргументів, знань з галузі дитячої та мистецької психології й педагогіки. До цього арсеналу можуть бути віднесені створення банку даних, в якому сконцентровані посилання на популярну науково-методичну літературу, у тому числі – електронні книги, аудіо-література, аудіо- та відео-записи кращих дитячих виступів, сайти, рекомендовані батькам для ознайомлення.

Важливу роль мають відігравати й індивідуальні бесіди музично-просвітницького, педагогічного спрямування, сумісне обговорення проблем і перспектив співочого та особистісного розвитку кожного школяра, стимуляція активності батьків у збагаченні дитячого (а, можливо, і власного) мистецького, музичного досвіду.

П'ятою педагогічною умовою успішного особистісно-художнього розвитку дітей визначено використання оптимальних методів вокального навчання, побудованих на єдності розвитку музичного слуху, співочих навичок та стимуляції прояву емоційності. Відповідно до особливостей сприйняття школярів молодших класів, їх психологіч-

но-вікових властивостей, доцільним є застосування на заняттях широкого спектру музично-ігрових форм, зокрема – рухово-виразних (жестикуляція, міміка, зоровий контакт тощо), сценічно-візуальних (сценічне поводження, костюм, зачіска), музично-театралізованих (спілкування з партнерами, із слухачами), імпровізаційно-танцювальних.

Оволодіння школярами цими формами активності відповідає їхнім віковим особливостям, стимулює творчу ініціативу дітей, створює платформу для їх всебічного розвитку, тобто приводить до ампліфікації замість так званої «сценічної акселерації», яку нав'язують дітям дорослі, готуючи їх до естрадно-співочого виконавства. Провокує на таку штучну «акселерацію» і добір репертуару любовно-ліричного й драматичного характеру з «трагічною», химерною жестикуляцією, «дорослий» макіяж, зачіска, сценічний костюм тощо. На наш погляд, така «квазі-зрілість» не приносить користі дітям, передчасно залучає до не властивих їм почуттів, негативно впливає на їх внутрішній світ.

Ще одна педагогічна умова – застосування ефективної, науково обґрунтованої методики формування вокальних навичок у кожного школяра, поза чим неможливо досягти яскравої художньої виразності, задоволення учня від власної навчально-співочої та виконавської діяльності, індивідуалізація формування співацьких навичок з урахуванням якісних характеристик завдатків, ступеня актуального розвитку музичного слуху, емоційності, художньо-образного уявлення, артистизму, готовності до використання типовими для естрадного співу приладдям – мікрофоном, монітором тощо.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Практичний досвід включення дітей до занять естрадним співом з урахуванням зазначених педагогічних умов засвідчив, що їх характер та зміст навчання відповідали інтересам дітей, сприяли вдосконаленню їхньої емоційної сфери, стилю спілкування й культури поведінки, всебічному особистісному й естрадно-вокальному розвитку.

Подальшого дослідження потребує методика формування специфічно-естрадних вокальних навичок, доступних дітям молодшого шкільного віку, обґрунтування способів зняття надмірної напруги та тривожності під час підготовки до прилюдного співу, збереження й розвитку властивої дітям щирості та природності в умовах сценічно-виконавської діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Блох О. А. Репертуар как средство эстетического воспитания участников самодеятельных молодежных музыкальных ансамблей : Автореф. дис. ... канд. пед. наук / О. А. Блох. – М., 1990. – 16 с.
2. Дряпіка В. І. Соціально-педагогічні основи формування орієнтації студентської молоді на цінності музичної культури : дис. доктора пед. наук : 13.00.01 / Дряпіка Володимир Іванович. – К., 1997. – 399 с.
3. Запорожец А. В. Избранные психологические труды: [в 2-х т.] / А. В. Запорожец // Психическое развитие ребенка. – М.: Педагогика, 1986. – Т. I. – 320 с.

4. Каган М. С. Человеческая деятельность (опыт системного анализа) / М. С. Каган. – М. 1974. – 378 с.

5. Пушкар В. В. Субкультурні особливості сприймання музичних творів: Автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.01 // В. В. Пушкар. – К., 1998. – 18 с.

6. Сапожник О. В. Музично-естетичне виховання старшокласників (на матеріалі сучасної популярної естрадної музики). Автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / О. В. Сапожник. – К, 2001. – 19 с.

REFERENCES

1. Blokh, O. A. (1990). Repertuar kak sredstvo esteticheskogo vospitaniya uchastnikov samodeyatelnykh molodezhnykh muzykalnykh ansambley [Repertoire as a means of aesthetic education of the participants of amateur youth musical ensembles]. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Moscow [in Russian].
2. Driapika, V. I. (1997). Sotsialno-pedahohichni osnovy formuvannia oriientsatsii studentskoi molodi na tsinnosti muzychnoi kultury [Socio-pedagogical foundations of orienting students at music culture values]. *Doctor's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
3. Zaporozhets, A. V. (1986). Izbrannye psikhologicheskie trudy [Selected psychological works]. *Psikhicheskoe razvitiie rebenka – Psychic development of a child* (Vol. 1). Moscow: Pedagogika [in Russian].
4. Kagan, M. S. (1974). *Chelovecheskaya deyatelnost (opyt sistemnogo analiza)* [Human activity (experience of system analysis)]. Moscow [in Russian].
5. Pushkar, V. V. (1998). Subkulturni osoblyvosti sprymannia muzychnykh tvoriv [Subcultural peculiarities of perceiving music compositions]. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
6. Sapozhnik, O. V. (2001). Muzychno-estetychne vykhovannia starshoklasnykiv (na materialy suchasnoi populiarnoi estradnoi muzyky) [Music and aesthetic education of senior school students (through the example of modern pop music)]. *Extended abstract of Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

Ду Цзи Лун,

аспирант кафедри музикального мистецтва і хореографії

Елена Адольфовна Мамыкина,

старший преподаватель кафедры теории музыки и вокала,

*Южноукраинский национальный педагогический университет имени К. Д. Ушинского
ул. Фонтанская дорога, 4, г. Одесса, Украина*

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ОПТИМИЗАЦИИ ЛИЧНОСТНОГО СТАНОВЛЕНИЯ ШКОЛЬНИКОВ МЛАДШЕГО ШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА В ПРОЦЕССЕ ЗАНЯТИЙ ЭСТРАДНЫМ ПЕНИЕМ

В статье обосновываются педагогические условия обеспечения личностного развития школьников младших классов в условиях их обучения эстраднему пению. К педагогическим условиям отнесены: вовлечение учащихся в занятия эстрадным вокалом на основе идей амплификации, учет возрастных особенностей и интересов детей, целенаправленное обогащение их художественно-творческого опыта, воспитание музыкального вкуса, критический отбор эстрадного репертуара для детей, установление содержательно-положительных связей с семьей и их окружением. Рассмотрена методика эстрадно-вокальных занятий, в том числе – применение ритмо-двигательных упражнений, направленных на развитие эмоциональности и освобождение от мышечного перенапряжения, вовлечение детей в ансамблевые формы музицирования, в которых формируются положительный стиль общения, коммуникативные и морально-нравственные качества, доброжелательность, способность к сопереживанию успехам и неудачам товарищей. Охарактеризованы особенности методики эстрадного обучения, которые заключаются в поиске индивидуального стиля без подражания взрослым исполнителям, придании игровой формы упражнениям технологического характера, использовании комплекса задач на совершенствование артистизма и культуры сценического поведения младших школьников, создании диалогово-коммуникативных, музыкально-творческих ситуаций в ансамблевых формах музицирования. Обоснованы критерии отбора репертуара, а именно: соответствие возрастным особенностям восприятия и мировосприятия школьников младших классов; художественная ценность музыкального и поэтического текста; разнообразие эмоциональных состояний, художественно-образных сфер, которые раскрываются в песнях. Ценными качествами детского репертуара также определены возможность их ролевой интерпретации, привнесение двигательных-сценических элементов артистизма – игровой мимики, жестов. Намечены дальнейшие перспективы в разработке методики приобщения к эстраднему пению школьников младших классов, в которой обеспечивается снятие чрезмерного напряжения и тревожности у детей в ходе подготовки к публичному исполнительству, сохранение и развитие свойственной детям естественности и искренности в условиях их сценическо-певческой деятельности.

Ключевые слова: ученики младших классов, эстрадное пение, личностное развитие, педагогические условия.

Du Ji Long,

post-graduate student, Department of Music Arts and Choreography,

Olena Mamykina,

senior lecturer, Department of Theory of Music and Vocal,

*South Ukrainian National pedagogical University named after K. D. Ushynky,
4, Fontanska Doroha Str., Odesa, Ukraine*

PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE OPTIMIZATION OF PRIMARY SCHOOL STUDENTS' PERSONALITY FORMATION AT POP VOCAL LESSONS

The article deals with pedagogical conditions for providing personality formation of primary school students in terms of pop singing teaching. As a result of the study the following pedagogical conditions have been distinguished: involving them into pop vocal lessons on the basis of amplification ideas, considering age peculiarities and interests of

children, purposefully enriching their artistic experience, fostering music appreciation in them, selecting the appropriate repertoire, establishing positive relations with families, etc. There have been considered methods of pop vocal lessons including usage of rhythm and movement exercises, oriented at the development of emotionality and muscle tension release, involving children into pop forms of music-making, where the positive style of communication, moral qualities, kindness, ability to empathize are formed. The peculiarities of the methods of pop vocal teaching involve searching for one's individual style without imitating adult artists, using a number of tasks aiming to improve artistry and culture of stage behavior of primary school students, creating dialogue and communicative, music and creative situations in pop vocal forms of music-making. The following criteria of repertoire selection have been distinguished: correspondence to primary school students' age characteristics of perceiving, artistic value of music and poetry; diversity of emotional states, etc. The possibility of role interpretation of child repertoire, implementing movement and stage elements of artistry (mimics, gestures) are considered to be important characteristics of child repertoire. The prospects of the further research involve the development of methods of encouraging primary school students towards pop singing, which relieves stresses in the process of preparing for public performance, saves and develops the natural character and sincerity in their performance activities.

Keywords: junior school students, pop singing, personal development, pedagogical conditions.

Подано до редакції 13.01.2016

Рецензент: д. пед. н., проф. О. Є. Реброва
